

دانشکده دامپزشکی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

شماره ثبت: ۳

سال تحصیلی: ۹۵

عنوان:

تأثیر سطوح مختلف پودر گیاه باریجه (*Ferula gummosa*) بر پارامترهای عملکردی، سیستم ایمنی، برخی فراسنجه‌های بیوشیمیایی خونی و خصوصیات لاشه در جوجه‌های گوشتی

استاد راهنما:

دکتر خسرو قزوینیان

اساتید مشاور:

دکتر خاطره کفشدوزان

دکتر رضا جمشیدی

نگارنده:

امین سرچاهی

استاد راهنما: دکتر خسرو قزوینیان استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان
استاد مشاور: دکتر خاطره کفشدوزان استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان
استاد مشاور: دکتر رضا جمشیدی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان
داور: دکتر حسام الدین عمادی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان
داور: دکتر محمود احمدی همدانی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

خلاصه فارسی:

این تحقیق به منظور بررسی اثر گیاه باریجه (*Ferula gummosa*) بر روی عملکرد، خصوصیات لاشه، پاسخ ایمنی همورال و فراسنجه‌های خونی در جوجه‌های گوشتی انجام شد. بدین منظور تعداد ۲۵۰ قطعه جوجه‌ی گوشتی سویه راس ۳۰۸ به صورت مخلوط از دو جنس نر و ماده تهیه شد و به صورت تصادفی در ۵ پن تقسیم گردیدند. آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی شامل ۵ تیمار، ۵ تکرار و ۱۰ قطعه جوجه گوشتی در هر تکرار انجام شد. تیمارها شامل سطوح مختلف صفر درصد (شاهد)، آنتی‌بیوتیک ویرجینیامایسن، ۰/۲۵٪ گیاه باریجه، ۰/۵٪ گیاه باریجه و ۱٪ گیاه باریجه بود که پن‌ها به طور تصادفی به هر تیمار و تکرارهای تصادفی مربوطه تقسیم شدند. جوجه‌ها به صورت استاندارد و با جیره بالانس شده به مدت ۴۲ روز پرورش یافتند. در پایان هر دوره خوراک مصرفی، افزایش وزن و ضریب تبدیل غذایی محاسبه گردید. داده‌های به دست آمده از این پژوهش پس از وارد شدن در صفحه‌ی گسترده اکسل توسط نرم افزار SAS (نسخه ۹/۱) در رویه مدل عمومی خطی آنالیز و مقایسه میانگین‌ها توسط آزمون چند دامنه‌ای دانکن انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد از نظر شاخص عملکرد رشد در پایان دوره پرورش، تفاوت معنی‌داری بین تیمارها وجود دارد و میانگین وزن در تیمار ۰/۵ درصد گیاه باریجه بطور معنی‌داری بالاتر از گروه‌های دیگر و شاهد بود ($P < 0/05$). مقایسه میزان مصرف دان و ضریب تبدیل غذایی بین دو گروه از لحاظ آماری تفاوت معنی‌داری را نشان داد و در گروه تیمار ۰/۵ درصد گیاه بیشتر از کنترل بود ($P < 0/05$). اختلاف معنی‌داری بین وزن نسبی لاشه، سینه و ران مشاهده نشد ($P > 0/05$) ولی در سایر اندام‌های داخلی جوجه‌های گوشتی در بین تیمارها اختلاف معنی‌دار وجود داشت ($P < 0/05$). همچنین در ارتباط با فراسنجه‌های بیوشیمیایی خونی مورد مطالعه اختلاف معنی‌داری بین تیمارها از نظر غلظت پروتئین کل، آلبومین، گلوبولین، کلسترول، تری‌گلیسیرید، HDL و LDL مشاهده شد ($P < 0/05$). در پارامترها ذکر شده خونی، تیمار ۱ درصد گیاه باریجه از تمامی گروه‌ها بیشتر بوده است. بین تیمارها در مورد عیار آنتی‌بادی بر علیه اختلاف معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0/05$). بطوری که تیمار حاوی ۱ درصد گیاه بیشترین عیار آنتی‌بادی و تیمار شاهد کمترین عیار آنتی‌بادی ضد SRBC و ND را نشان دادند. یافته‌های بدست آمده در این آزمایش نشان می‌دهد که استفاده از گیاه باریجه می‌تواند باعث بهبود صفات عملکردی طیور گردد. از طرف دیگر با توجه به فعالیت آنتی‌اکسیدانی این گیاه، و نتایج مشاهده شده در میزان آنتی‌بادی تولید شده بر علیه SRBC و ویروس نیوکاسل می‌توان نتیجه گرفت که این گیاه دارای اثرات مثبتی بر فعالیت و ایمنی بدن طیور باشد.

واژگان کلیدی: باریجه، طیور، عملکرد رشد، فراسنجه‌های بیوشیمیایی خون، سیستم ایمنی.